

Právní nauka 3

KS

Obsah

- 1. Obecná charakteristika správního práva a veřejné samosprávy;**
 - Organizace veřejné správy;
 - Funkce veřejné správy;
- 2. Vztah správního řádu a školského zákona;**
 - Charakteristika správního řádu;
 - Vztah správního řádu a školského zákona;
- 3. Specifika správního řízení v oblasti školství;**
 - Subjekty správního řízení;
 - Rozhodování;
 - Zahájení správního řízení;
 - Průběh řízení ve druhém stupni;
 - Správní exekuce;
- 4. Příklady ze školské praxe;**

OBECNÁ CHARAKTERISTIKA SPRÁVNÍHO PRÁVA A VEŘEJNÉ SAMOSPRÁVY

Správní právo reguluje společenské vztahy související s výkonem veřejné správy ve státě.

Veřejná správa – systém subjektů a vykonavatelů veřejné správy (organizace veřejné správy); činnost správních orgánů, jako správa veřejných záležitostí ve veřejném zájmu;

Organizace veřejné správy

- ❑ Subjekt veřejné správy – zejména stát a právnické osoby založené zákonem (např. obce, kraje) nebo na základě zákona (např. právnické osoby vykonávající činnost školy);
- ❑ Vykonavatelem veřejné správy je orgán subjektu veřejné správy (např. ministerstva jsou orgány státu; ředitel právnické osoby vykonávající činnost školy je orgánem právnické osoby vykonávající činnost školy);

Funkce veřejné správy

- Vlastní činnost subjektů a vykonavatelů veřejné správy se obvykle označuje jako výkon veřejné správy;
- Příklady výkonu veřejné správy:
 - Vnitřní správa,
 - Správa na úseku dopravy;
 - Správa na úseku životního prostředí;
 - Správa na úseku stavebnictví;
 - Správa na úseku zdravotnictví;
 - Správa na úseku živnostenského podnikání;
 - Správa na úseku školství;
 - Atd.

Výkon veřejné správy

- ❑ Vzniká vztah subjektu veřejné správy (např. právnické osoby vykonávající činnost školy) a další osoby nebo osob (např. uchazeče o středoškolské vzdělávání);

- ❑ V rámci výše uvedeného vztahu je subjekt veřejné správy (správní orgán) nositelem veřejné moci;
- ❑ Subjektem veřejné správy (správní orgán) prostřednictvím vykonavatele používá veřejnou moc a působí na tzv. adresáty, kteří veřejnou mocí nedisponují;
- ❑ Subjekt veřejné správy svým vykonavatelem
 - ❑ zakládá, mění nebo ruší právo nebo povinnost jmenovitě určené osoby (rozhodnutí o přijetí ke vzdělávání, tj. rozhodnutím o přijetí ke vzdělávání ve střední škole založí právo uchazeče vzdělávat se na určité střední škole);
 - ❑ Prohlašuje, že jmenovitě určená osoba má právo nebo povinnost nebo nemá (např. prohlašuje, že zákonný zástupce nezletilého má povinnost uhradit příspěvek na péči poskytované dětem nebo nezaopatřeným osobám umístěným v dětském domově v určité výši ...);
 - ❑ Prokazuje existující stav nebo oprávnění jmenovitě určené osoby (vydává např. lustrační osvědčení);
 - ❑ Vydá opatření v konkrétní věci s dopadem na blíže neurčený okruh adresátů (např. rozšíření obvodu ZŠ pro zajištění povinné školní docházky dětí);

SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

- ❑ **SPRÁVNÍ ŘÁD** (zákon č. 500/2004 Sb.) – základní právní předpis, který upravuje postupy v průběhu činnosti správních orgánů.
- ❑ **Správní řízení** – postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá (rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí ke vzdělávání).
- ❑ **Vyjádření, osvědčení, sdělení** – nejsou správními rozhodnutími nebo usneseními. Nezakládají, nemění ani neruší práva nebo povinnosti jmenovitě určených osob. Některá vyjádření, osvědčení, sdělení jsou podkladovými vyjádřeními, stanovisky, výzvami, ... (např. výzva k doplnění podání (žádosti) o přijetí ke vzdělávání). Osvědčení typicky prokazuje existující stav nebo oprávnění (např. osvědčení o státním občanství, lustrační osvědčení); osvědčuje, že určitá skutečnost nastala nebo právní poměr trvá.
- ❑ **Veřejnoprávní smlouvy** – dvoustranné nebo vícestranné právní jednání, které zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti dvou nebo více stran této smlouvy, a to v oblasti veřejného práva.
 - ❑ koordinační smlouva (uzavřená mezi dvěma orgány veřejné správy); např. dohoda uzavřená obcemi, na základě, kterých se vytváří společný školský obvod a jedna z obcí je zřizovatelem školy podle školského zákona;
 - ❑ subordinační smlouva (uzavřená mezi orgánem veřejné správy a adresátem veřejnosprávního působení);
 - ❑ smlouva týkající se převodu nebo způsobu výkonu (veřejných) práv a povinností (uzavřené mezi dvěma či více adresáty veřejnosprávního působení);

VZTAH SPRÁVNÍHO ŘÁDU A ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Obecně platí, že v případech, na které se vztahuje správní řád, se postupuje v souladu s ustanovením správního řádu.

Z uvedeného obecného použití správního řádu však existují výjimky:

- Existuje zvláštní zákon, který stanoví jiný postup, tj. postup odlišný od obecného postupu stanoveného správním řádem (tzv. vztah subsidiarity);
- Existuje právní předpis, který vylučuje užití správního řádu;

Zvláštním zákonem je školský zákon.

VZTAH SUBSIDIARITY SPRÁVNÍHO ŘÁDU A ŠKOLSKÉHO ŘÁDU

Správní řád nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup. Zvláštním zákonem je v praxi škol a školských zařízení školský zákon, který stanoví jiný postup v řadě případů.

Například:

- ❑ Odvolání uchazeče o vzdělávání ve střední škole (§ 60e odst. 3 školského zákona) proti rozhodnutí ředitele školy o výsledku přijímacího řízení lze podat ve lhůtě 3 pracovních dnů ode dne doručení rozhodnutí; lhůta na odvolání se nestanoví podle správního řádu, tj. odvolání uchazeče o vzdělávání ve střední škole nelze podat v obecné patnáctidenní odvolací lhůtě;
- ❑ U uchazečů s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou může v nezbytných případech podat přihlášku ředitel příslušného školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, tj. za určitých podmínek může uchazeče při podání přihlášky ke střednímu vzdělávání zastoupit nikoli zákonný zástupce nezletilého uchazeče (jak je uvedeno ve správním řádu), ale ředitel příslušného zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy; § 60a odst. 1 školského zákona;
- ❑ rozhodnutí o přijetí ke vzdělávání ve střední škole se oznamují zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem (§ 183 odst. 2 školský zákon) s výsledkem řízení u každého uchazeče; rozhodnutí o přijetí ke vzdělávání se v tomto případě neoznamují v souladu s ustanovením správního řádu, tj. rozhodnutí se účastníkovi neoznamuje doručením stejnopisu písemného vyhotovení do vlastních rukou nebo ústním vyhlášením;

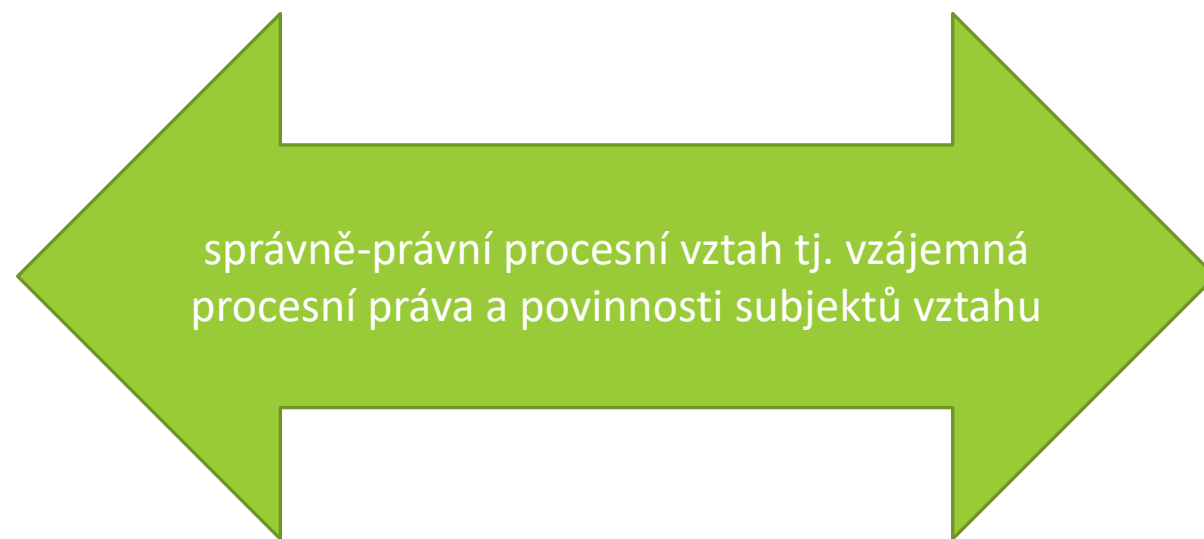
VYLOUČENÍ SPRÁVNÍHO ŘÁDU Z UŽITÍ

- ❑ Školský zákon výslovně zcela vylučuje z užití (i subsidiárního) správní řád ustanovením § 183 odst. 1;
- ❑ Pro praxi škol se ustanovení týká skutečností podstatných pro žáka nebo studenta, který koná závěrečnou zkoušku, maturitní zkoušku, absolutorium v konzervatoři nebo absolutorium:
 - ❑ vyloučení žáka ze závěrečné zkoušky,
 - ❑ vyloučení žáka z maturitní zkoušky,
 - ❑ přezkoumání průběhu a výsledků závěrečné a maturitní zkoušky,
 - ❑ přezkoumání průběhu a výsledku absolutoria v konzervatoři,
 - ❑ přezkoumání průběhu a výsledku zkoušky absolutoria nebo obhajoby absolventské práce.

VYLOUČENÍ SPRÁVNÍHO ŘÁDU Z UŽITÍ

- ❑ Kde školský zákon vylučuje správní řád z užití, je podle Nejvyššího správního soudu ČR, jej přesto použít, neboť před uvedeným ustanovením školského zákona má přednost § 180 odst. 1 správního řádu.
- ❑ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 19. 8. 2014, č. j. 6As68/2012-47; v případě přezkoumání průběhu a výsledků závěrečné a maturitní zkoušky, průběhu a výsledku absolutoria v konzervatoři, přezkoumání průběhu a výsledku zkoušky absolutoria nebo obhajoby absolventské práce se postupuje v souladu se správním řádem, a to dokonce i přesto, že školský zákon zde výslovně vylučuje užití správního řádu;

SPECIFIKA SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ V OBLASTI ŠKOLSTVÍ

SPRÁVNÍ ORGÁN

ÚČÁSTNÍK ŘÍZENÍ

SPRÁVNÍ ORGÁN

- ❑ Orgány moci výkonné, orgány územních samosprávních celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy (tzn., že určité právnické a fyzické osoby jsou správními orgány, jestliže ve vztazích, které vyčleňuje správní řád, postupují v souladu se správním řádem, případně jiným zákonem).
- ❑ **Vykonavatel** u právnické osoby vykonávající činnost školy je ředitel.
- ❑ **Věcná příslušnost správního orgánu** (škola nebo školské zařízení jako správní orgán je povoláno jednat a rozhodovat v určité věci); např. střední škola jako správní orgán je věcně příslušná ve věci přijetí ke vzdělávání v oboru vzdělání, ve kterém se lze na dané škole vzdělávat;
- ❑ **Místní příslušnost správního orgánu** (věcně příslušný správní orgán, který má vést správní řízení), určuje správní řád; místně příslušná škola nebo školské zařízení, ve kterém dítě, žák nebo student chtějí být vzdělávání nebo jsou vzdělávání, chtějí být vychováváni nebo jsou vychováváni; např. Střední odborná škola Ostrava – Poruba je místně příslušná k přijetí uchazeče o středoškolské vzdělávání, jehož trvalý pobyt je v Plzni, pokud se tento uchazeč chce vzdělávat právě v této škole;

Výjimkou je diagnostický ústav v případě umístění nebo přemístění dítěte s uloženou ochrannou výchovou. Územní obvody diagnostických ústavů vymezují správní obvody krajů nebo obcí s rozšířenou působností, z nichž diagnostické ústavy děti přijímají; Současně stanoví území, ve kterých jsou rozmístěny dětské domovy, dětské domovy se školou a výchovné ústavy, do nichž diagnostické ústavy děti umísťují nebo přemísťují;

Např. diagnostický ústav v Olomouci je místně příslušný k přemístění dítěte s uloženou ochrannou výchovou do dětského domova se školou v Šumperku;

V případě, že je správnímu orgánu doručeno podání a tento správní orgán není věcně nebo místně příslušný, pak tento správní orgán postupuje v souladu s ustanovením správního řádu:

- uvedené podání bezodkladně usnesením postoupí věcně a místně příslušnému správnímu orgánu;
- toho, kdo učinil podání, o postoupení podání věcně a místně příslušnému správnímu orgánu uvědomí;

Ve školství se může jednat např. uchazeč o vzdělávání ve střední škole omylem pošle přihlášku na jinou střední školu; odvolatel zašle odvolání přímo krajskému úřadu a nepodá odvolání u školy nebo školského zařízení, které vydalo rozhodnutí;

Příklad

Střední odborná škola obchodu a služeb Znojmo, Evropská 5
Evropská 5
623 45 Znojmo

Anna Veselá
zákonný zástupce Jany Veselé
Veslařská 13
600 00 Brno

VÁŠ DOPIS ZNAČKY / ZE DNE
12. 2. 2017

NAŠE ZNAČKA
Sp. zn. SOŠOS/342/2017/VI
Č. j. SOŠOS/342/2017/VI-2

VYŘIZUJE / LINKA
Mgr. Matěj Vitula / 515 225 456

MÍSTO ODESLÁNÍ / DATUM
Znojmo 14. 2. 2017

Usnesení

Střední odborná škola obchodu a služeb Znojmo, Evropská 5 v souladu s § 12 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, rozhodla postoupit přihlášku ke vzdělávání – studiu ve střední škole Jany Veselé, nar. 21. 5. 2002, trvalý pobyt Veslařská 13, 600 00 Brno, Obchodní akademii, Břeclav, Velkomoravská 89 jako orgánu věcně a místně příslušnému.

Odůvodnění

Předmětem přihlášky Jany Veselé je přihlášení ke vzdělávání na Obchodní akademii Břeclav, Velkomoravská 89. Proto je správním orgánem věcně a místně příslušným v této věci Obchodní akademie Břeclav, Velkomoravská 89. Přihláška se podává řediteli této školy [§ 60a odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění].

Poučení

Toto usnesení nabývá dle § 76 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., v platném znění, právní moci poznamenáním do spisu. Podle § 76 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., v platném znění, se proti němu nelze odvolat.

RNDr. Matěj Vitula
ředitel

Zdroje

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v aktuálním znění.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v aktuálním znění.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v aktuálním znění.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v aktuálním znění.

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, v aktuálním znění.

Vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních.

Puškinová, M., & Rigel, F. (2016). *Správní řízení v praxi škol a školských zařízení*. Wolters Kluwer.

